

Työttömien Keskusjärjestön lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle HE 94/2026 vp

Työttömien Keskusjärjestö kiittää työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaa lausuntopyynnöstänne,

Esityksessä "ehdotetaan muutettavaksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia ja tulotietojärjestelmästä annettua lakia.

Kunta- ja kuntayhtymäpohjaisille työvoimaviranomaisille säädettäisiin oikeus saada ja käsitellä nykyistä laajemmin sellaisia tulotietojärjestelmään tallennettuja asiakkaiden tietoja, jotka ovat välttämättömiä työvoimapalvelujen ja niihin liittyvien tehtävien toimeenpanemiseksi ja työllisyyden edistämiseksi.

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettäisiin oikeus saada sellaisia tulotietojärjestelmään tallennettuja tietoja, jotka ovat välttämättömiä valtionavustuksiin liittyvien lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Lisäksi tehtäisiin muita vähäisiä lakiteknisiiä muutoksia...

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.11.2026. "

Työttömien Keskusjärjestön ei kannata tiedonsaantioikeuksien laajentamista

Työttömien Keskusjärjestö ei pidä perusteltuna työvoimaviranomaisten tiedonsaantioikeuksien laajentamista esitetyllä tavalla.

Työvoimaviranomaisilla on jo nykyisin lainsäädäntöön perustuva oikeus saada tehtäviensä hoitamisen kannalta välttämättömät tiedot tulorekisteristä. Esityksessä tiedonsaannin laajentamista perustellaan muun muassa palvelujen vaikuttavuuden seurannalla, palvelutarpeen arvioinnilla sekä tiedolla johtamisen kehittämisellä.

Pidämme ongelmallisena, että yksittäisten työntekijöiden mahdollisuuksia tarkastella asiakkaiden tulotietoja lisättäisiin. Tämä voi heikentää asiakkaiden kokemaa yksityisyyden suojaa ja luottamusta viranomaisiin. Työnhakijat ovat jo nykyisin velvollisia ilmoittamaan työllistymisestään, eikä lisävalvonta tältä osin näyttäydy välttämättömänä.

On myös huomattava, että KEHA-keskuksella on jo nykyisin oikeus saada palkka- ja etuustietoja työvoimapalvelujen toimivuuden ja tuloksellisuuden arviointia varten. Työllisyystilanteesta kertyy siis jo nyt kattavasti tietoa. Esityksen perustelut eivät vakuuta riittävästi, että tietojen käyttö hajautetaan entistä laajemmin työvoimaviranomaisille.

KEHA-keskus palvelemaan laajemmin

Työttömien Keskusjärjestö katsoo, että tiedolla johtamista tulisi kehittää ensisijaisesti vahvistamalla KEHA-keskuksen roolia. Keskitetysti tuotettu, anonymisoitu ja analysoitu tieto palvelujen vaikuttavuudesta voisi palvella tehokkaasti niin työvoimaviranomaisia, tutkijoita kuin kansalaisjärjestöjä.

Laajemmin jaettu anonymisoitu ja analysoitu tieto lisäisi läpinäkyvyyttä ja mahdollistaisi palveluiden kehittämisen ilman yksilötason tietojen tarpeetonta laajaa käyttöä.

Luottamus palvelujärjestelmän perustana

Esityksessä korostetaan yksilöllisempien ja vaikuttavampien palvelujen kehittämistä. Työttömien Keskusjärjestö yhtyy tähän tavoitteeseen, mutta katsoo, että sen saavuttaminen edellyttää ensisijaisesti luottamusta asiakkaan ja viranomaisen välillä.

Toimivat palvelut rakentuvat asiakkaiden kuuntelemisen, tarpeiden tunnistamisen ja tarkoituksenmukaisen tuen tarjoamisen varaan. Liiallinen tietojen kerääminen ja esimerkiksi valvonnan lisääminen voivat heikentää tätä luottamusta ja siten vaikeuttaa palvelujen kehittämistä ja vaikuttavuutta.

Työttömien Keskusjärjestön puolesta,

Jukka Haapakoski

Toiminnanjohtaja

Työttömien Keskusjärjestö

Yliopistonkatu 5, 6. krs

00100, Helsinki

jukka.haapakoski@tyottomat.fi

Y-tunnus: 1003909-9

+358 50 577 2580